

Könyvtári jogyakorlatok, amelyeket közösen gyűjthetünk

A Könyvtári Intézet honlapján elindult *Jógyakorlat-gyűjtemény* azt a célt szolgálja, hogy a könyvtárak bemutathassák gazdag innovációs tevékenységüket, és inspirálhassák egymást fejlesztéseikkel. Az intézet saját fejlesztésű gyűjteménye valószínűleg nem ismeretlen a könyvtáros szakma számára, hiszen 2025. május 21-én, Ceglédbercelen a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Pest Megyei Könyvtárosok Szervezete – IV. Könyvtári Piknikén már bemutatásra került annak béta verziója. Az adatbázisba kerülő első példa a *Kvíz, kvíz, tiszta kvíz* címet viselő, a vecsési Róder Imre Városi Könyvtár által fejlesztett jogyakorlat volt.

elsődleges célja, hogy minden könyvtár közzé tehesse bevált jogyakorlatát.

Az adatbázisra dedikált gomb mutat a Könyvtári Intézet nyitó oldalának jobb oldalán. A feltöltés az *Új jogyakorlat be- küldése* linkre kattintva történik. A gyakorlat alapadatai mellett, a jogyakorlatok rövid és részletes leírását, célját, eszköz-gényét és természetesen a programról készült fényképet, vagy azokon használt illusztrációt is csatolhatják a fejlesztő intézmények. Az adatlap kötelező mezői – a már említett alapadatok mellett –, a következők: a program célja, leírása,

nálatos legfontosabb kompetenciák felsorolásán át, a minőségmenedzsmentben ismert kulcskifejezésekre –, hogy a publikálásra kerülő programok kategorizálása a legpontosabb módon megtörténhessen. Mindezek mellett természetesen egyszerű böngészésre is van lehetőség.

„A Könyvtári Intézet honlapján elindult Jógyakorlat-gyűjtemény azt a célt szolgálja, hogy a könyvtárak bemutathassák gazdag innovációs tevékenységüket, és inspirálhassák egymást fejlesztéseikkel”

Maga a Jógyakorlat-gyűjtemény eredetileg a minőségmenedzsment és innováció témakörére épült, azzal a céllal, hogy a minősített könyvtárak jogyakorlatainak és innovációinak egy mindenki számára elérhető felületet biztosítson. A gyűjtemény

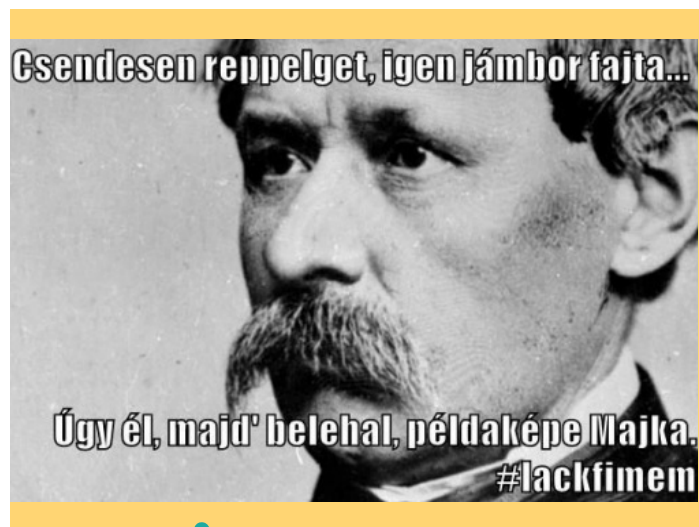
a kulcsszavak, a partneri együttműködés, illetve a gyakorlat időtartama.

A kulcsszavak esetében részletes lista áll rendelkezésre – az elektronikus tananyagoktól a kompetenciafejlesztésben hasz-

A jogyakorlat-gyűjteményre szűrés után a jobb oldalon található keresőablakok segítségével többféle szempont alapján is kereshetünk a jogyakorlatokra. Például kulcsszavakra, feltöltőre, illetve a jogyakorlatot megvalósító könyvtár nevére,

vagy konkrét célcsoportra (például: fiatal felnőttek, óvodások). A gyűjteménybe való feltöltést bárki, önállóan is megteheti, de a gyakorlatok beküldése előtt érdemes ellenőrizni, hogy van-e már hasonló programra példa a gyűjteményben, és ennek tudatában publikálni a foglalkozást. A feltöltött gyűjteménybe kerülő példák a Könyvtári Intézet webadminisztrátorának jóváhagyása után válnak nyilvánossá. Természetesen van lehetőség külföldi példák megosztására is, ezt a feltöltés során jelölhetik az adatlapon.

Az adatbázis nemrégiben újabb kilencven darab olyan gyakorlattal bővült, mely az Az én könyvtáram elnevezésű projekt során került kidolgozásra. A gyakorlatok közül hangsúlyos az olvasás- és szövegértés-fejlesztés, a könyvtárhasználati foglalkozás, és a digitális írástudás fejlesztése, de találunk példát az érzékenyítésre is. Az alábbiakban két példát emelnénk ki a joggyakorlat-gyűjteményből.

Széllel slamben – kortárs költészet a könyvtárban

A Széll slamben középiskolásokhoz szól, a gyakorlat arra fókuszál, hogy a költészet ma is élő, izgalmas jelenség, nem csupán poros idejétmúlt művészet. A program célja, hogy a fiatalok felismerjék: az irodalom egyfajta önkifejezési forma – amilyen a slam poetry, vagy az interneten terjedő „instant költészet”.

A gyakorlat során a diákok megismerkednek a slam poetry műfajával és hazai képviselőivel, mint Kemény Zsófi, Simon Már-

ton, Závada Péter, Süveg Márk (Saiid) és Pion István. A beszélgetések és kreatív feladatok során olyan művek kerülnek elő, mint Lackfi János és Vörös István „Csavard fel a szöveget” vagy „Szilágyi Erzsébet e-mailjét megírta” című kötetei, valamint Baranyai András és Vincze Tamás „Vaker” című könyve. A diákok saját slameket is írhatnak, „zanzásított” Aranyverseket fejthetne meg, illetve ikonikus sorokat próbálhatnak emoji-kkal újraalkotni.

„Önként vakon” – különleges könyvtári élmény a látás korlátain túl

Az Önként vakon érzékenyítő foglalkozás célja, hogy a fiatalok személyes élményen keresztül ismerjék meg a könyvtár szociális funkcióját és a fogyatékkal élők ellátását.

A programban a diákok beszélgetés és hangoskönyvrészletek segítségével ismerkednek a vakság (gyengénlátás) fogalmával. Bekötött szemmel, társakra hagyatkozva fedezik fel a könyvtár tereit, valamint hangok, zajok és zenék segítségével mélyítik el a tapasztalatot a zeneműtárban. A résztvevők eközben megtapasztalják, milyen bizalomra és együttműködésre van szükség a mindennapi tájékozódáshoz. A gyakorlat során fejlődik empátiájuk, kommunikációjuk és az önismeretük is. A játékos, mégis elgondolkodtató élmény segít abban, hogy nyitottabbá váljanak a másság iránt, és tudatosabban készüljenek a felelős felnőtt szerepekre. A foglalkozás nemcsak egy könyvtári foglalkozás, hanem egy különleges, érzékenyítő utazás, ahol a látás he-

lyét átveszi a bizalom, a hallás és a szív figyelve. A Könyvtári Intézet elsődleges célja, hogy minél több könyvtár használja az adatbázist, hiszen minden szakmai résztvevő profitálhat ebből a tapasztalatcseréből. Az adatbázis gyarapítása országos elismertséggel jár és az intézmények szakmai tekintélyét is emeli azzal, hogy a már kipróbált joggyakorlatokat az adatbázisba töltik.

lyét átveszi a bizalom, a hallás és a szív figyelve. A Könyvtári Intézet elsődleges célja, hogy minél több könyvtár használja az adatbázist, hiszen minden szakmai résztvevő profitálhat ebből a tapasztalatcseréből. Az adatbázis gyarapítása országos elismertséggel jár és az intézmények szakmai tekintélyét is emeli azzal, hogy a már kipróbált joggyakorlatokat az adatbázisba töltik.

A gyűjteményben található számos érték- és közösségformáló gyakorlat gyűjtése mellett, nemcsak a minősített könyvtárak, hanem a Könyvtári Kihívás pályázat során megismert számos innovációnak is helye van a gyűjteményben, ezért számítunk minden könyvtáros közreműködésére!

Tompa Éva